

بررسی جرم شناختی جرایم جنسی

ع.م. محمدی جورکویه

www.ketab.ir

پژوهشگاه فرهنگ، اندیشه و اسلام
تاسیس ۱۳۵۷

بررسی جرم جنسی جرایم جنسی

علی محمدی جورکویه

(عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی)

ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۳۰۰

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

طراح جلد: امیروحید سعیدی فرد

چاپ و صحافی: هنگام

سرشناسه: محمدی جورکویه، علی، ۱۳۴۳.

عنوان و نام پدیدآور: بررسی جرم شناختی جرایم جنسی / علی محمدی جورکویه.

مشخصات نشر: تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۵۶۸ص.

شابک: ۳ - ۳۵۶ - ۱۰۸ - ۶۰۰ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا.

یادداشت: کتابنامه، یادداشت: نمایه.

موضوع: جرایم جنسی.

Sex crimes موضوع:

موضوع: جرایم جنسی — ایران.

موضوع: جرم شناسی.

شناسه افزوده: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

رده بندی کنگره: HV ۶۵۵۶/م۳ ۱۳۹۵۴

رده بندی دیویی: ۳۶۴/۱۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۴۹۷۳۳

تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۵۰۳۳۴۱ - ۸۸۵۰۵۴۰۲

www.poiict.ir

فهرست

پیشگفتار.....	۱۷
مقدمه.....	۲۱
الف) تبیین - وسع تحقیق.....	۲۱
ب) اهمیت و ضرورت تحقیق.....	۲۴
ج) پیشینه تحقیق.....	۲۵
د) اهداف تحقیق.....	۲۶
ه) روش تحقیق.....	۲۶
۱. گردآوری داده‌ها.....	۲۷
۲. انواع پرسش‌نامه.....	۲۸
۳. اجرای پرسش‌نامه.....	۲۹
۴. متغیرها.....	۲۹
و) پرسش‌های تحقیق.....	۳۰
ز) فرضیه تحقیق.....	۳۰
ح) ساختار تحقیق.....	۳۱
ط) نوآوری تحقیق.....	۳۲
بخش نخست: مفاهیم، پیشینه و روش‌شناسی.....	۳۳
فصل نخست: مفاهیم.....	۳۷
مبحث نخست: مفاهیم اصلی.....	۳۷
الف) جرم.....	۳۷

- ۳۸..... (ب) جرایم جنسی
- ۳۹..... ۱. دگر جنس گرایی
- ۴۰..... ۲. همجنس گرایی
- ۴۱..... (ج) جرم‌شناسی
- ۴۲..... (د) جرم‌شناسی جرایم جنسی
- ۴۳..... ۵. پیشگیری
- ۴۴..... (و) علت
- ۴۵..... (۱) شرط
- ۴۶..... (ح) عامل
- ۴۹..... مبحث دوم: هیم مرتبط
- ۴۹..... الف) انحراف جماعی
- ۵۰..... ب) انحراف جنسی
- ۵۲..... ج) اختلال جنسی
- ۵۳..... (د) خشونت جنسی
- ۵۸..... ه) تجاوز به عنف
- ۶۰..... (و) کود؛ آزاری
- ۶۳..... ز) فحشا
- ۶۶..... ح) قاچاق زنان
- ۶۷..... ط) سیاست جنایی
- ۶۸..... ی) وضعیت ماقبل جنایی (پیش جنایی)
- ۶۹..... ؛) فرصت ارتکاب جرم
- ۷۰..... ل) رابطه جرایم جنسی با دیگر جرایم
- ۷۰..... ۱. سقط جنین
- ۷۲..... ۲. قتل
- ۷۴..... ۳. خودکشی
- ۷۷..... فصل دوم: پیشینه و روش‌شناسی
- ۷۷..... مبحث نخست: پیشینه
- ۷۷..... الف) پیشینه جرایم جنسی

۷۷.....	۱. جرایم جنسی در دوره عصیت جاهلی.....
۸۲.....	۲. جرایم جنسی در دوره حکمت‌گرایی و نگاه خلیفه‌اللهی به انسان.....
۸۵.....	۳. جرایم جنسی در دوره اومانیزم و خویشن‌مالکی.....
۹۲.....	ب) پیشینه جرم‌شناسی جرایم جنسی.....
۹۲.....	۱. زمینه‌های جرم‌شناسی جرایم جنسی.....
۹۲.....	۱-۱. زمینه‌ها در متون دینی.....
۹۴.....	۱-۲. زمینه‌ها در اندیشه حکیمان.....
۹۷.....	۲. جرم‌شناسی جرایم جنسی به منزله شاخه‌ای از دانش.....
۹۸.....	مبحث دوم: روش‌شناسی جرم‌شناسی جرایم جنسی.....
۱۰۱.....	بخش دوم: ماملا جرم: ۱ در جرایم جنسی.....
۱۰۷.....	فصل نخست: عوامل فردی.....
۱۰۷.....	مبحث نخست: عوامل فردی درونی.....
۱۰۸.....	گفتار نخست: عوامل مشترک.....
۱۰۸.....	الف) عدم ایمان (عدم توبه).....
۱۰۹.....	ب) بی‌مبالاتی و لاپالی‌گری.....
۱۱۲.....	ج) اعتماد نابجا و بی‌احتیاطی.....
۱۱۹.....	د) انتقام‌گیری.....
۱۲۱.....	ه) ناکامی و سرخورده‌گی عاطفی.....
۱۲۵.....	و) شخصیت تلقین‌پذیر.....
۱۲۵.....	ز) زیاده‌خواهی و تجمل‌گرایی.....
۱۲۷.....	ح) اعتیاد به مواد مخدر.....
۱۲۷.....	ط) اعتیاد به الکل.....
۱۴۱.....	گفتار دوم: عوامل اختصاصی.....
۱۴۱.....	الف) شهوت‌پرستی جنسی.....
۱۴۳.....	ب) ترس و اضطراب.....
۱۴۴.....	ج) ارضای حس کنج‌کاوی جنسی.....
۱۴۵.....	مبحث دوم: عوامل فردی بیرونی یا ظاهری یا جسمی.....
۱۴۵.....	الف) سن.....

۱۴۷	ب) وراثت.....
۱۵۰	ج) اختلالات منش و شخصیت.....
۱۵۵	فصل دوم: عوامل اجتماعی.....
۱۵۵	مبحث نخست: عوامل خانوادگی.....
۱۵۶	گفتار نخست: عوامل مشترک.....
۱۵۶	الف) اختلافات خانوادگی.....
۱۵۹	ب) طلاق و ازهم‌پاشیدگی خانوادگی.....
۱۶۵	ج) فرار از خانه.....
۱۷۰	د) بی‌تفاوتی و سهل‌انگاری در تربیت فرزندان.....
۱۷۲	ه) توجهی والدین به دوست‌یابی فرزندان.....
۱۷۳	و) بی‌توجهی والدین به رفت و آمد فرزندان.....
۱۷۵	ز) عدم اعتنا والدین به ارزش‌های مطلوب.....
۱۷۵	ح) بی‌انضباطی و اعتماد نابجای والدین.....
۱۷۸	ط) بی‌مهری کردن والدین نسبت به اطفال.....
۱۸۰	ی) تبعیض میان فرزندان.....
۱۸۰	ث) اشتغال زیاد والدین.....
۱۸۳	گفتار دوم: عوامل اختصاصی.....
۱۸۳	الف) نداشتن تعلیم و تربیت صحیح جنس.....
۱۸۴	ب) عدم توجه والدین به احکام دینی و تربیتی.....
۱۸۵	ج) مساعدنبودن شرایط و محیط زندگی خانوادگی.....
۱۸۵	د) اختلال در روابط جنسی زوجین.....
۱۹۲	ه) تجردزیستی (تک‌زیستی).....
۱۹۵	و) ازدواج تحمیلی.....
۱۹۶	مبحث دوم: عوامل اقتصادی.....
۱۹۶	گفتار نخست: عوامل مشترک.....
۱۹۷	الف) فقر.....
۲۰۳	ب) رفاه‌زدگی.....
۲۰۴	ج) بیکاری.....
۲۰۵	گفتار دوم: عوامل اختصاصی.....

- الف) اشتغال زنان..... ۲۰۶
- ب) سوداگری..... ۲۱۱
- ج) قاچاق زنان..... ۲۱۳
- مبحث سوم: عوامل فرهنگی..... ۲۱۶
- گفتار نخست: عوامل مشترک؛..... ۲۱۸
- الف) تهاجم فرهنگی..... ۲۱۸
- ب) گروه‌های مرجع..... ۲۲۴
- ج) نابرابری طبقاتی..... ۲۲۶
- د) رسانه‌های گروهی، نشریات، تئاتر و سینما..... ۲۲۷
- هـ) اینترنت..... ۲۳۲
- و) ضایع ایمان و نداشتن تربیت صحیح دینی..... ۲۴۱
- ز) ناآشنایی با معنای اسلامی..... ۲۴۷
- ح) نقش رسانه و والان..... ۲۵۱
- ط) بستن راه بازگشت و روی افراد دچار انحراف..... ۲۵۳
- ی) باورهای نادرست..... ۲۵۵
- ؛) ناآگاهی..... ۲۵۶
- گفتار دوم: عوامل اختصاصی..... ۲۶۲
- الف) رعایت نکردن حریم میان زن و مرد..... ۲۶۲
- ب) خلوت با نامحرم..... ۲۶۵
- ج) بدحجابی..... ۲۶۶
۱. حضور نامناسب نزد فامیل..... ۲۷۱
۲. پوشیدن لباس نامناسب در خانه..... ۲۷۳
- د) نگاه آلوده..... ۲۷۲
- هـ) بالا رفتن سن ازدواج..... ۲۷۳
- و) ادبیات مبتذل..... ۲۷۶
- ز) دوستی خیابانی..... ۲۷۸
- ح) ادعای دانایی..... ۲۸۰
- ط) کتمان مزاحمت‌ها..... ۲۸۱
- ی) بی تفاوتی در مقابل بروز آزار خیابانی..... ۲۸۳

۲۸۴	۱) جنسیت‌محوری در روابط اجتماعی.....
۲۸۴	مبحث چهارم: عوامل محیط اجتماعی.....
۲۸۶	گفتار نخست: عوامل مشترک.....
۲۸۶	الف) کم‌رنگ‌شدن نظارت اجتماعی.....
۲۸۸	ب) شرایط نامناسب محیطی.....
۲۹۰	ج) فقدان مراکز حمایتی.....
۲۹۲	د) موقعیت جنگی.....
۲۹۸	هـ) زندان.....
۳۰۲	و) ناکارآمدی اقدامات پلیس.....
۳۰۴	ز) ناکارآمدی رسیدگی قضایی.....
۳۱۰	مبحث پنجم: عوامل اختصاصی.....
۳۱۱	گفتار دوم: عوامل اختصاصی.....
۳۱۱	الف) مرد: فساد و محیط تفویج‌آلوده.....
۳۱۴	ب) عدم دسترسی به عدالت مخالف.....
۳۱۵	ج) باند‌ها و گروه‌های تجاوز به زنان.....
۳۱۶	مبحث پنجم: عوامل جغرافیایی.....
۳۱۶	الف) تراکم جمعیت شهری و حاشیه‌نشینی.....
۳۱۹	ب) تاریکی خیابان‌ها، کوچه‌ها و پارک‌ها.....
۳۱۹	ج) ساختمان‌های مخروبه و نیمه‌کاره.....
۳۲۳	بخش سوم: پیشگیری و اصلاح.....
۳۲۷	فصل نخست: جایگاه پیشگیری و نهادهای مسئول.....
۳۲۷	مبحث نخست: تقدم پیشگیری بر اصلاح.....
۳۲۹	مبحث دوم: نهادهای مسئول.....
۳۲۹	الف) خانواده.....
۳۳۰	ب) مدرسه.....
۳۳۰	ج) نهادهای مدنی.....
۳۳۱	د) قوه قضائیه.....
۳۳۳	فصل دوم: راه‌های پیشگیری از جرایم جنسی.....

۳۳۷	مبحث نخست: پیشگیری اجتماعی.....
۳۳۸	گفتار نخست: راهکارهای مشترک.....؛
۳۳۹	الف) اعطای بینش.....
۳۴۳	ب) تقویت باور و ایمان.....
۳۵۰	ج) ترویج تقوای محوری و خودنظارتی.....
۳۵۱	د) ترویج فرهنگ خداناظری.....
۳۵۴	ه) زعامت‌دادن عقل بر غریزه جنسی.....
۳۵۶	و) ایجاد اشتغال و استفاده بهینه از اوقات فراغت.....
۳۵۷	ز) بازشناسی نقش خانواده.....
۳۶۲	ح) آموزش.....
۳۶۷	ا) اصلاح برنامه‌های اقتصادی.....
۳۶۸	ی) اصلاح برنامه‌های فرهنگی.....
۳۶۸	ث) ایجاد مشاغل مناسب.....
۳۷۲	ل) رفع نیاز اقتصادی نیازمندان.....
۳۷۳	گفتار دوم: راهکارهای اساسی.....
۳۷۳	الف) کنترل نگاه.....
۳۷۶	ب) دوری از خلوت با نامحرم.....
۳۷۷	ج) پرهیز از اختلاط.....
۳۷۸	د) حداقلی کردن روابط.....
۳۸۰	ه) حیا.....
۳۸۱	و) بزه‌پوشی.....
۳۹۱	ز) تشویق و تسهیل نهاد ازدواج.....
۳۹۱	۱. ازدواج دائم.....
۳۹۵	۲. ازدواج موقت.....
۴۰۳	ح) نهی از تجردزیستی.....
۴۰۴	ط) اصلاح روابط خانوادگی.....
۴۰۸	ی) اصلاح روابط زن و مرد.....
۴۰۹	مبحث دوم: پیشگیری وضعی.....
۴۱۲	گفتار نخست: تدابیر مشترک.....؛

- ۴۱۳..... الف) آموزش افراد در مظان بزه‌دیدی
- ۴۲۰..... ب) کنترل مکان‌های جرم‌خیز
- ۴۲۸..... ج) کنترل زمان‌های جرم‌خیز
- ۴۲۹..... د) حمایت از بزه‌دیدگان
- ۴۳۴..... ح) بالابردن ضریب کشف جرم
- ۴۳۵..... و) کاهش زمان کشف جرم، رسیدگی و اجرای مجازات
- ۴۳۶..... ز) اهتمام لازم به جرایم کوچک، تهدیدها و مزاحمت‌ها
- ۴۳۸..... ح) حفاظت از آماج
- ۴۴۰..... ط) اطلاع‌رسانی
- ۴۴۱..... ی) اهتمام بیشتر والدین
- ۴۴۲..... ؛) دقت ر به کارگیری افراد برای مشاغل
- ۴۴۲..... ۱) تسهیلات در حمل و نقل عمومی
- ۴۴۴..... گفتار دوم: بایبوست خاص
- ۴۴۴..... الف) پرهیز از تبرج
- ۴۴۷..... ب) خودداری از عشق‌داری
- ۴۴۹..... ج) ایجاد حس اعتماد در مردم نسبت به نیروی انتظامی و دستگاه قضایی
- ۴۵۰..... مبحث سوم: پیشگیری کیفری
- ۴۵۰..... گفتار نخست: تقنین
- ۴۵۰..... الف) جرم‌انگاری رفتارهای زمینه‌ای
- ۴۵۱..... ۱. حفظ پوشش
- ۴۵۳..... ۲. ممنوعیت لمس
- ۴۵۴..... ب) جرم‌انگاری اعمال تهدیدکننده نسل و عرض
- ۴۵۵..... ۱. زنا
- ۴۵۸..... ۲. اعمال منافی عفت کمتر از زنا
- ۴۵۸..... ۳. لواط
- ۴۶۰..... ۴. تفخیز
- ۴۶۰..... ۵. مساحقه
- ۴۶۱..... ۶. افساد فی الارض

۴۶۴	ج) بازنگری در قوانین
۴۶۷	د) وضع مقررات غیرقضایی
۴۶۸	گفتار دوم: قضاوت
۴۶۸	الف) پیش از صدور و قطعیت حکم
۴۶۸	۱. محدودیت اثبات
۴۷۱	۲. غیرعلنی بودن دادرسی
۴۷۲	ب) پس از قطعیت حکم
۴۷۲	۱. امکان عفو از مجازات
۴۷۳	۲. اجرای نمادین مجازات
۴۷۴	۱. حتمیت و قطعیت در اجرای مجازات‌ها
۴۷۵	۲. تسهیل و بهبود فضا و برنامه‌های زندان
۴۷۵	۳. اناس اجرای مجازات
۴۷۹	فصل سوم: درمان و اصلاح بزه‌خواران
۴۷۹	مبحث نخست: طبقه‌بندی مجرمین جنسی
۴۸۰	مبحث دوم: روش‌های اصلاح و درمان
۴۸۰	الف) نظریه تن‌درمانی
۴۸۴	ب) نظریه درمان روان‌کاوانه
۴۸۶	ج) نظریه رفتاردرمانی
۴۸۶	مبحث سوم: درمان اختلالات جنسی و پیشگیری از عود اختلال
۴۸۷	الف) درمان اختلالات جنسی
۴۸۸	ب) پیشگیری از عود اختلال
۴۸۹	مبحث چهارم: درمان اعتیاد
۴۹۱	نتیجه
۴۹۳	پیشنهادها
۴۹۹	توصیه‌ها
۴۹۹	الف) توصیه به آماج
۵۰۸	ب) توصیه به بزه‌دیدگان
۵۰۹	ج) توصیه به والدین

۵۱۲	 (د) توصیه به زوجین
۵۱۳	 منابع و مأخذ
۵۱۳	 الف) کتاب‌ها
۵۲۶	 ب) مقاله‌ها
۵۳۱	 ج) نرم‌افزار
۵۳۱	 د) روزنامه‌ها
۵۳۲	 هـ) سایت‌ها
۵۳۵	 فهرست آیات
۵۴۱	 فهرست روایات
۵۴۹	 نمایه اعلام
۵۵۳	 نمایه اصطلاحات

پیشگفتار

در پرتو پیروی از تعالیه شکوهمند اسلامی ایران، بار دیگر دین و معرفت دینی، به ویژه تعالیم متعالی اسلامی، به عنوان فکر و فرهنگ مترقی و نجات بخش آدمی، در عرصه حیات انسان معاصر ظاهر شد. تجدید حیات تعالیم و حیاتی و ارزش های اسلامی از سویی، بیداری و خودباوری ملت های مسلمان و احیای روح ستم ستیزی در آنان شد و از سویی دیگر، باعث نمایان تر شدن سست پایگی مسلک ها، مکاتب بشری و نظام های مبتنی بر آنها گشت.

بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم نظری و کاربردی و نوآوری درباره زیرساخت های اندیشه دینی و نظام های اجتماعی مبتنی بر آن را ضرورت پرداخت علمی و روزآمد به حوادث واقعه فکری، به فراخور شرایط آسایش و درخور این رستاخیز عظیم و نیز لزوم آسیب شناسی در حوزه فرهنگ ملی و ارزش های رایج دینی، به منظور عرضه صحیح و دفاع معقول از اندیشه دینی و ردودن پیرایه های موهوم و موهون از ساحت قدسی دین و تبیین و عرضه صحیح دفاع معقول از اندیشه دینی و نیز صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری اقلیت تحصیل کرده و نسل جوان کشور، تأسیس نهاد علمی - پژوهشی و آموزشی، دانشگاهی و حوزوی محض و کارآمدی را فرض می نمود.

بر این اساس، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی به عنوان نهادی علمی - فکری، حسب امر و بر اساس نظر رهبر فرهیخته انقلاب اسلامی آیت الله العظمی خامنه ای و با کوشش فراوان حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر

رشاد در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد.

این پژوهشگاه دارای شخصیتی حقوقی، مستقل و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی و غیرانتفاعی است که در قالب پنج پژوهشکده حکمت اسلامی، دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند.

پژوهشکده نظام‌های اسلامی که مشتمل بر پنج گروه اقتصاد، فقه و حقوق اسلامی است، اخلاق و مدیریت اسلامی است، به طور خاص با مطالعه نظام‌های اجتماعی، اهداف ذیل را تعقیب می‌کند:

۱. کشف و احیای نظام‌های سیاسی، حقوقی، اقتصادی، اخلاقی و مدیریتی اسلام؛
۲. تبیین و تبيين عالمانه مبانی و مباحث اساسی نظام‌های اجتماعی اسلام و ارائه الگوهای کاربردی در قلمرو آن؛

۳. آسیب‌شناسی نظری و کاربردی نظام جمهوری اسلامی ایران و مدرسانى به متولیان امور و مسئولان برای تحقق کامل‌تر نظام‌های اسلامی؛

۴. تحقیق در باب مسائل مستحدثه به‌نگیزه گستره‌گشایی در مورد نیازهای نوپیدای فقهی؛

۵. پاسخ‌گویی به شبهات مطرح در باب فقه و نظام‌های سیاسی، حقوقی، اقتصادی، اخلاقی و مدیریتی اسلام؛

۶. شناخت و نقد علمی مکاتب و نظام‌های معارضه

تحقیق حاضر که نتیجه تلاش علمی محقق ارجمند جناب حاجت‌الاسلام آقای علی محمدی جورکویه، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در گروه فقه و حقوق اسلامی پژوهشکده نظام‌های اسلامی است، به موضوع جرم‌شناسی جرایم جنسی می‌پردازد.

یکی از معضلات پیش روی جامعه ما، جرایم جنسی است و بر اساس بند پنجم اصل ۱۵۶ قانون اساسی جمهوری ایران، قوه قضائیه به اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمان موظف شده است. این تحقیق با بهره‌گیری از منابع اسلامی، یافته‌های علمی و تحقیقات میدانی، می‌کوشد گامی

در راه باریک‌سازی و ساماندهی این معضل و جرم‌شناسی جرایم جنسی بردارد.

از این رو، محورهای ذیل را به مطالعه و بررسی گذاشته است:

۱. عوامل و زمینه‌های وقوع جرایم جنسی. هرچند جرایم جنسی اعم از زنا - شامل زنا با رضایت طرفین و زنا به عنف -، لواط، مساحقه، خودارضایی و برقراری رابطه جنسی با حیوانات می‌باشد؛ ولی آنچه در این تحقیق محل بحث بوده، زنا، لواط و مساحقه است.

۲. کشف راه‌های پیشگیری از وقوع این گونه جرایم.

۳. دست‌آبی به شیوه مناسب اصلاح این گونه بزهکاران.

به خود فرض، می‌دانیم از محقق محترم جناب حجت‌الاسلام آقای علی محمدی جوهری و همچنین از نظارت علمی اعضای محترم شورای علمی گروه فقه و حجت‌الاسلامی به‌ویژه ارزیابان محترم اثر، جناب آقای دکتر سیدمحمود میرخلیلو و جناب حجت‌الاسلام آقای دکتر غلامرضا پیوندی که در به‌ثمر رسیدن این تحقیق، را ارز داده‌اند، کمال تشکر و قدردانی خود را ابراز نماییم.

گروه فقه و حقوق اسلامی

سازمان نظام‌های اسلامی

■ مقدمه ■

الف) تبیین موضوع تحقیق

افرادی که در یک جامعه زندگی می‌کنند، بر اساس نیازهای طبیعی یا اجتماعی انواع مناسبات و ارتباطات را با یکدیگر برقرار می‌سازند. طبیعی است برقراری درست این مناسبات و ارتباطات، نیازمند پیروی از قواعد و مقرراتی است که در صدد تنظیم آن به شکل صحیح و مناسب از جمله این ارتباطات، روابط جنسی افراد جامعه با یکدیگر است که هر جامعه برای برقراری صحیح آن، قواعد و مقرراتی را وضع می‌کند که از دیدگاه‌ها و هنجارهای حاکم بر آن جامعه سرچشمه می‌گیرد. از این رو، قواعد و مقررات مذکور ممکن است بسیار متنوع و متفاوت از یکدیگر باشند؛ مثلاً در جامعه‌ای روابط جنسی با همجنس ممنوع است و در جامعه دیگر، این گونه نیست، یا در جامعه‌ای روابط جنسی آزاد و با رضایت، ممنوع است و در جامعه دیگری، خیر. ولی در هر صورت چیزی که مورد اتفاق است اینکه نقض مقررات حاکم بر روابط جنسی، ممنوع است.

از معضلات عمده و مهم حال حاضر همه کشورها، نقض مقررات حاکم بر روابط جنسی افراد جامعه است و این مشکل به جامعه خاصی اختصاص ندارد. تمامی جوامع با همه اختلاف دیدگاه‌ها و مقرراتی که در این باره دارند، از آن رنج می‌برند.

به عبارت دیگر، این مشکل فقط در کشورهای مسلمان نیست که درباره

روابط جنسی، دیدگاه و مقررات مخصوص به خود را دارند، بلکه همه کشورهای غربی و شرقی یا مسلمان و غیرمسلمان هر یک به گونه‌ای با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کنند.

بر اساس برخی گزارش‌ها، امروزه اغلب کشورهای پیشرفته - به‌ویژه آمریکا - بیشترین آمار تجاوز را دارند؛ به گونه‌ای که امنیت زنان در این جوامع به صورت رؤیای تعبیرناشدنی درآمده است. وزارت کشور انگلستان گزارش می‌دهد که حدود هفتاد درصد زنان میان هفده تا ۳۵ سال، به طور دائم ز اینک مورد تجاوز جنسی قرار گیرند، نگران‌اند. مطالعه دیگری نشان می‌دهد که از هر پنج زن در دنیا، روزانه یک نفر مورد توهین و آزار جنسی واقع می‌شود. طبق این گزارش، سالانه هفتصد هزار زن در آمریکا مورد تجاوز قرار می‌گیرند و به سبب پنجاه درصد زنان، دست‌کم یک‌بار در عمر خود تهدید به تجاوز جنسی شده‌اند.^۱

ژرژ پیکا می‌نویسد:

به موجب گزارشی که زیر نظر شورای اروپا تهیه شده، برای اکثر مردم اروپا، افزایش خشونت یکی از مهم‌ترین مسائل زمان ماست؛ حتی اکثریت وسیعی آن را مهم‌ترین مسئله می‌دانند. حدود ۰/۷۵ درصد از مردم بر این باورند در سال‌های اخیر، بزهکاری و به‌ویژه جرایم خشونت‌آمیز افزایش بی‌سابقه‌ای یافته است.^۲

او اضافه می‌کند:

ترس از جرم با توجه به سن یا جنس، فرق می‌کند. اشخاص مسن و زنان بیشتر آن را حس می‌کنند. زنان جوان از حمله‌های خشونت‌آمیز جنسی و همچنین کیف‌زنی یا حمله‌هایی که در پارکینگ‌های خلوت صورت می‌گیرد، در وحشت‌اند.^۳

۱. رضا رمضان نرگسی؛ تجاوز و بزه‌دیدگی زنان؛ ص ۶۴.

۲. ژرژ پیکا؛ جرم‌شناسی؛ ص ۷۷.

۳. همان، ص ۷۹.

فرانسه از جمله کشورهایی است در این باره با چالش بیشتری مواجه است؛ به گونه‌ای که پدیده تجاوز به زنان از ده سال پیش در فرانسه، رو به افزایش نهاده، از دو هزار مورد تجاوز در سال ۱۹۹۴م به بیش از چهار هزار مورد در سال ۲۰۰۵م رسیده است. بر اساس این گزارش، در سال ۲۰۰۴م ۴۴۱۲ زن در فرانسه مورد تجاوز به عنف قرار گرفته‌اند و این به معنای وقوع یک تجاوز به عنف در هر دو ساعت در فرانسه است. این گزارش می‌آورد: در سال ۲۰۰۴م ۵۵۸۱ مورد تجاوز به کودکان و ۹۱۳۲ مورد آزار جنسی کودکان ثبت گردیده است.^۱

ایران نیز از این منظر به شدت رنج می‌برد و اخبار حوادث، از روند رو به رشد نرخ این جرم در ایران حکایت دارد. البته دسترسی به آمار جرایم، به ویژه جرایم جنسی در ایران، امری بس دشوار، بلکه غیرممکن است؛ ولی بر اساس بررسی‌های گزارش شده، در سال ۱۳۸۳ حدود بیست هزار مورد جرایم جنسی منجر به آمارهای پزشکی شده است که این رقم، کمتر از سه مورد در ده هزار نفر است.

در این میان، حدود سه هزار آزمایش پزشکی در ارتباط با انجام لواط صورت گرفته است که میانگین آن برای مردان ایران، کمتر از یک در ده هزار نفر است.

از نظر تقسیم استانی نیز استان اصفهان با ۲/۵ نفر در ده هزار نفر، بیشترین مورد و استان لرستان با دو نفر در هر صد هزار نفر، کمترین آمار را در میان استان‌ها دارد. همچنین استان یزد با چهارده نفر در هر صد هزار نفر و استان قزوین، با حدود هفت نفر در هر صد هزار نفر، به ترتیب در رتبه‌های دوم و چهاردهم استانی قرار دارند.^۲

اما از نظر تحلیل آماری، آمار جرایم جنسی در همه کشورها از جمله ایران، بسیار گمراه‌کننده است؛ زیرا رقم سیاه در این گونه جرایم به جهاتی است که اینجا

۱. شورای فرهنگی اجتماعی زنان؛ *خبرنامه زنان*؛ ص ۴۶-۴۷.

۲. گزارشی از میزان جرایم جنسی در ایران (www.baztab.com/news).

مجال بحث از آن نیست - بسیار با رقم ظاهری و قانونی جرایم فاصله دارد. چنان که بعضی محققان معتقدند کمتر از ده درصد موارد این جرم گزارش می شود و پژوهش دیگری نشان می دهد که در جرم تجاوز به عنف و شروع به آن، ۶۵ درصد و در تعرضات جسمانی - جنسی وخیم، ۲۷ درصد و در غیر وخیم، ۴۶ درصد گزارش نمی شود.^۱

حالتی که یکی از معضلات پیش روی جامعه ما، جرایم جنسی و بر اساس بند پنجم اصل ۱۵۶ قانون اساسی جمهوری ایران، قوه قضائیه به اقدام مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم و اصلاح مجرمان موظف است، این تحقیق در جهت برداشتن گامی در راه یاری رساندن برای تحقق این مهم در حوزه جرایم جنسی، موارد ذیل را مدنظر دارد:

۱. بررسی عوامل و زمینه های وقوع جرایم جنسی؛ جرایم جنسی اعم است از زنا - شامل زنا با حیوانات - ارتداد و زنا با حیوانات - لواط، مساحقه، خودارضایی و برقراری رابطه جنسی با حیوانات؛ ولی آنچه در این تحقیق محل توجه و بررسی بوده، زنا، لواط و مساحقه است.

۲. کشف راه‌های پیشگیری از وقوع این امر نه حرام.

۳. دستیابی به شیوه مناسب اصلاح این گونه بنمکداران.

(ب) اہمیت و ضرورت تحقیق

با توجه به توسعه و تحول کمتی و کیفی جامعه بشری و کم رنگ شدن کنترل اجتماعی و بحران حاصل از توسعه و فزونی بی سابقه رسانه ها، به ویژه ماهواره و اینترنت، جرایم - از جمله جرایم جنسی - به لحاظ چگونگی شکل گیری، زمینه و عوامل وقوع، دچار دگرگونی شده اند و آمار رو به رشد نرخ این گونه جرایم با در نظر گرفتن تغییر به وجود آمده در نرخ سنّی مرتکبان آن، بسیار نگران کننده و تکان دهنده است. سرعت نرخ رشد این گونه جرایم، بنیان خانواده

سالم را - که خود اساس جامعه مطلوب به شمار می‌رود - هدف گرفته، به شکلی جدی در معرض خطر قرار داده است. شاید نیازی به بیان نباشد که متزلزل و سست شدن بنیان خانواده، ده‌ها معضل اجتماعی غیرقابل حل را برای جامعه بشری به دنبال دارد که امروزه بسیاری از کشورها با آن دست و پنجه نرم می‌کنند و هر اندازه بیشتر می‌کوشند، کمتر توفیق می‌یابند. گفتنی است جامعه با نیز از این رهگذر بی‌نصیب نمانده است؛ مشکلاتی مانند افراد ناسازگار، کودکان و نوجوانان بی‌خانمان، دختران و زنان خیابانی و... که هر روز به نوعی و از جایی بروز می‌کنند و امنیت، رشد و تعالی جامعه را به هم‌آوردی می‌خوانند. نگرانی انسان‌های مؤمن را دامن می‌زنند. از این‌رو، صورت‌دادن پژوهش‌های بنیادین و زمینه‌های وقوع و شیوع این نوع بزهکاری با توجه به این‌چنین مسائل، ما ضرورت می‌یابد.

ج) پیشینه تحقیق

مواجهه علمی با پدیده مجرمانه، به سبب دستیابی به ریشه‌های بزهکاری و نشان‌دادن واکنش اساسی و مؤثر در برابر پدیده مجرمانه، از دهه‌های نخستین قرن نوزدهم میلادی آغاز گردید. با آن‌که تا پیش از این، افراد و همچنین کتله^۱ بلژیکی، گری^۲ فرانسوی، لمبروزو، گاروفالو^۳ و انریکو فری، دانش جرم‌شناسی پایه‌گذاری گردید؛ ولی این دانش در ایران نوظهور است. تا آنجا که متون موجود در این باره بیشتر ترجمه و کمتر تألیفی است. جرم‌شناسی اختصاصی نسبت به جرایم خاص، از وضعیت وخیم تری برخوردار است؛ به گونه‌ای که می‌توان ادعا کرد تاکنون گامی قابل توجه در این باره برداشته نشده است.

با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، می‌توان ادعا کرد تاکنون تحقیقی با این موضوع در جامعه صورت نگرفته است. گفتنی است تحقیق مختصری با عنوان

1. Quetlet.

2. Guerry.

زنا و قصاص در حقوق جزای اسلامی به وسیله آقای موگونی، جرم‌شناسی زنان ناسازگار به وسیله آقای محمدمهدی خاکپور و مقاله‌هایی درباره علل و انگیزه‌های جرایم زنان، در نشریات به شکل پراکنده انجام پذیرفته است. اگرچه تلاش‌های علمی مذکور، مفید می‌نماید؛ ولی آثار مذکور به لحاظ موضوع، دامنه، روش و نتایج، با این تحقیق تفاوت اساسی دارند. علاوه بر این، نگارش و چاپ کتاب جرم‌شناسی زنان ناسازگار، در سال ۱۳۵۴ صورت گرفته است و اختصاص به ناسازگاری زنان دارد.

د) اهداف تحقیق

تحقیق حاضر عمدتاً با تبیین بایسته‌های جرم‌شناختی جرایم جنسی با رویکرد اسلامی، در راه تکمیل مباحث جرم‌شناسی توفیقی حاصل نماید و با شناسایی عوامل وقوع جرایم جنسی و زمینه‌های رشد نرخ این گونه جرایم، راه برون‌رفت از آن را کاوش نماید. در راه مبارزه علمی با این گونه جرایم، گامی به پیش بردارد و در صورت توفیق بتواند راهکارهایی را در این باره به مراجع مسئول پیشنهاد دهد و هشدارهایی را برای برخی نهادهای اجتماعی از جمله خانواده، مدرسه و گروه‌های جمعیتی خاص همچون زنان و کودکان ارائه دهد.

ه) روش تحقیق

به دو شکل می‌توان به این پرسش که چه عواملی در بروز جرایم جنسی تأثیرگذارند و از چه راه‌هایی می‌توان با آن مبارزه کرد، پاسخ داد؛ اول، با بهره‌گیری از آموزه‌های اسلامی که به بیان چگونگی تعامل با غریزه جنسی و راه‌های درست و اعتدالی پاسخ مثبت به آن پرداخته و شیوه‌های کنترل آن را بیان داشته‌اند؛ دوم، رفتن به سوی تحقیقات میدانی، تا عوامل مؤثر از داده‌های تحقیق میدانی استخراج گردد و نیز بهره‌گیری از یافته‌های علوم جامعه‌شناسی و روان‌شناسی برای کنترل بزهکاری و اصلاح بزهکاران. از این رو، تحقیق حاضر از نظر شیوه گردآوری داده‌ها، به صورت دوگانه -

کتابخانه‌ای و میدانی - انجام می‌گیرد و از لحاظ ماهیت روش نقلی - تجربی است؛ نقلی برای استفاده از منابع اسلامی و تجربی برای بهره‌مندی از نظریات جرم‌شناسان در بخش جرم‌شناسی عمومی، آمار، پرونده‌های قضایی، تحقیقات میدانی انجام گرفته و تحلیل یافته‌ها.

۱. گردآوری داده‌ها

گردآوری داده‌های مورد نیاز درباره افراد جامعه آماری را از دو راه می‌توان انجام داد: «شمارش کامل افراد» و «نمونه‌گیری». در روش دوم، نمونه‌ای از افراد جامعه انتخاب می‌شود و داده‌های مورد نیاز از آنها جمع‌آوری می‌گردد. البته بر سبک و دست عدم جمع‌آوری داده‌ها از تمامی افراد جامعه آماری، امکان وقوع اشتباه در نتیجه نهایی وجود دارد؛ ولی روش شمارش کامل افراد نیز ممکن است علاوه بر اینکه روش نمونه‌گیری، با صرفه‌تر، دارای سرعت عمل بیشتر و بهتری کیفیت داده‌ها به جهت امکان دقت بیشتر در گردآوری و استخراج داده‌ها است؛^۱ بنابراین در این تحقیق از روش نمونه‌گیری استفاده می‌شود.

نمونه‌گیری یعنی گزینش شماری از افراد از میان جامعه افراد جامعه آماری که در صدد به دست آوردن داده‌هایی از آنها هستیم.^۲

متداول‌ترین روش‌های نمونه‌گیری در پژوهش‌های علمی روش‌های عبارت‌اند از: نمونه‌گیری تصادفی ساده، سیستماتیک، طبقه‌ای، خوشه‌ای و چند مرحله‌ای.^۳

در این تحقیق، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده است.

نمونه‌گیری تصادفی ساده عبارت است از گزینش نمونه مورد نظر، بدون توجه به ویژگی‌های جمعیت به شکل تصادفی.^۴ به عبارت دیگر، در

۱. زهره سرمد، عباس بازرگان و الهه حجازی؛ روش‌های تحقیق در علوم رفتاری؛ ص ۱۷۸.

۲. علی شایان؛ روش تحقیق میدانی در علوم جنایی؛ ص ۹۲.

۳. زهره سرمد، عباس بازرگان و الهه حجازی؛ روش‌های تحقیق در علوم رفتاری؛ ص ۱۸۰.

۴. علی شایان؛ روش تحقیق میدانی در علوم جنایی؛ ص ۱۰۱.

این روش به هر یک از افراد جامعه، احتمال مساوی انتخاب شدن به عنوان نمونه داده می‌شود.^۱

حجم نمونه آماری در این تحقیق، ۲۰۱ نفر از افرادی‌اند که به اتهام جرایم جنسی در زندان‌های شهرستان تهران، کرج، قم و نطنز به سر می‌بردند. برای گردآوری اطلاعات در این تحقیق، از تکنیک پرسش‌نامه بهره برده شده است. پرسش‌نامه یکی از ابزارهای رایج تحقیق و روشی مستقیم برای کسب داده‌های تحقیق است. پرسش‌نامه، مجموعه‌ای از پرسش‌هاست که پاسخ‌دهنده ملاحظه آنها، پاسخ لازم را ارائه می‌دهد.^۲

۲. انواع پرسش‌نامه

پرسش‌نامه‌ها اغلب بر این پایه که دربردارنده پرسش‌های با پاسخ ثابت باشند یا پرسش‌های باز، طبقه‌بندی می‌شوند. گاهی پرسش‌نامه‌ها دربردارنده هر دو پرسش‌های با پاسخ باز و پرسش‌های با پاسخ ثابت‌اند.^۳

پرسش‌نامه‌های با پاسخ ثابت، از پرسش‌هایی تشکیل می‌شوند که فهرست معینی از پاسخ‌های متناوب دارند. از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود یکی از گزینه‌های ثابت را انتخاب کرده، پاسخ‌هایی را که به بهترین شکل با آنها متناسب‌اند، علامت بزنند.^۴

پرسش‌نامه‌های باز از پرسش‌هایی تشکیل می‌شوند که پاسخ‌های نوشتاری کوتاه یا مفصل پاسخ‌دهندگان را ایجاب می‌کنند.^۵

در این تحقیق از پرسش‌نامه با پاسخ ثابت استفاده شده است. امتیاز پرسش‌نامه‌های با پاسخ ثابت را می‌توان این‌گونه بیان کرد:

۱. زهره سرمد، عباس بازرگان و الهه حجازی؛ روش‌های تحقیق در علوم رفتاری؛ ص ۱۸۱.

۲. همان، ص ۱۴۱.

۳. دین جان چمپیون؛ روش تحقیق در عدالت کیفری و جرم‌شناسی؛ ص ۳۳۸.

۴. همان.

نمره‌گذاری و کدگذاری پرسش‌نامه‌های ثابت، آسان است. به‌دست‌آوردن هیچ‌گونه مطلب نوشتاری از پاسخ‌دهندگان لازم نیست و پاسخ‌دهندگان فقط علامت می‌زنند. تکمیل آن آسان‌تر است و احتمال تکمیل از سوی پاسخ‌دهندگان بیشتر است؛ ولی معایب آن عبارت‌اند از: ممکن است پژوهشگران نتوانند همه شقوق پاسخ را پیش‌بینی کنند. احتمال سوق‌دادن پژوهشگران به انحراف سوی یک مجموعه پاسخ یا پاسخ مجموعه‌ای که هیچ ارتباطی با مایه پرسش یا گزاره ندارد و پاسخ‌دهندگان فقط برای تکمیل سریع پرسش‌نامه، آن را به کار می‌برند.^۱

۳. اجرای پرسش‌نامه

دو شیوه برای اجرای پرسش‌نامه وجود دارد؛ پُستی و چهره‌به‌چهره. در روش پُستی، پرسش‌نامه‌هایی با اندازه‌های متغیر برای سوژه‌ها همراه رهنمود تکمیل و برگشت‌دادن آن در پاکت، نامه‌ای که پیوست بوده و تمبر برگشت آن زده شده است، پُست می‌شود. در روش چهره‌به‌چهره، پژوهشگران پرسش‌نامه‌ها را به‌طور مستقیم میان جمعیت آمّاج، توزیع می‌کنند^۲ و منتظر تکمیل و جمع‌آوری پاسخ‌ها می‌مانند. که امتیازاتی دارد و در این تحقیق، روش چهره‌به‌چهره به کار رفته است.

۴. متغیرها

متغیر مستقل آن است که تغییری را در متغیرهای دیگر سبب می‌شود و متغیر وابسته آن است که ارزشش تحت تأثیر متغیر مستقل قرار می‌گیرد؛^۳ مثلاً در بررسی رابطه میان جرم جنسی و مجردبودن، مجردبودن متغیر مستقل بوده، جرم جنسی متغیر وابسته است.

۱. همان، ص ۳۴۶-۳۴۷.

۲. همان، ص ۳۵۰-۳۵۱.

۳. همان، ص ۹۲-۹۳.